

Beton térburkoló kövek és beton járdalapok jogszerű forgalomba hozatala, az ahhoz szükséges dokumentumok és vizsgálatok

Törökné Horváth Éva, ÉMI Nonprofit Kft., Anyagtudományi Divízió vezetője

1. A megfelelőség-igazolás

Építési terméket, így a beton térköveket, beton járdalapokat csak akkor lehet forgalomba hozni az Európai Unió területén, ha az rendelkezik megfelelőség-igazolással. A megfelelőség-igazolás azt jelenti, hogy az adott építési termék a rá vonatkozó műszaki specifikációban megfogalmazott követelményeket kielégíti, a benne foglalt feltételeknek eleget tesz. Amennyiben a műszaki specifikáció harmonizált szabvány vagy európai műszaki engedély, s az ennek való megfelelés az európai irányelv előírása szerint igazolt, úgy az építési termék CE-jelölés használatára jogosult, ami az akadálytalan forgalmazást jelenti az EU területén.

A megfelelőség-igazolás a beton térburkoló kövek és járdalapok esetén a szállítói megfelelőségi nyilatkozat. Amennyiben a megfelelőség-igazolás európai specifikációhoz kapcsolódik, úgy az igazolás előtt az EC (Magyarországon EK) rövidítés is szerepel.

A szállítói megfelelőségi nyilatkozatot mindig annak az országnak a nyelvén kell kiadnia a gyártónak, ahol vagy ahová értékesíti termékét. Magyarországon tehát magyar nyelven. Magyarországon legrészletesebben az építési termékek műszaki követelményeinek, megfelelőség-igazolásának, valamint forgalomba-hozatalának és felhasználásának részletes szabályairól szóló 3/2003. (I. 25.) BM-GKM-KvVM együttes rendelet tartalmazza a kötelezettségeket és jogokat, mint a gyártó (forgalmazó), valamint a kijelölt szervezetre vonatkozóan.

A megfelelőség-igazolásra a fenti rendelet, illetve a 89/106/EGK irányelv a következő jelzésű eljárási módozatokat írja elő.

1, 1+, 2, 2+, 3, 4

Minél kisebb a szám, annál nagyobb követelménynek kell megfelelni (többféle feladat és a feladatok nagyobb részét kijelölt, független szervezet végzi).

A beton térburkoló kövek, járdalapok és szegélykövek harmonizált szabványainak ZA. mellékletei (4) módozatot írnak elő. Példaként az alábbiakban érzékeltetem a beton útburkoló elemek és azok alkotóinak megfelelőség-igazolási eljárás módozatait, és a gyártó, valamint a kijelölt szervezet feladatait: A (4) módozat ad lehetőséget a független kijelölt szervezet kikerülésére.

Ez azt jelenti, hogy a gyártó hatáskörében

PÉLDÁK A SZÁLLÍTÓI MEGFELELŐSÉGI NYILATKOZATRA ÉS CE-JELÖLÉSRE

A termék neve:	cement	adalékanyag	beton térburkoló kö beton járdalap beton szegélykő
módozata:	1+	2+	4
Gyártó feladatai:	*	*	*
Üzemi gyártás ellenőrzési rendszer működtetése	*	*	*
A termék első típusvizsgálata	*	*	*
Szűrőpróbaszerű vizsgálat	*	*	*
Kijelölt szervezet feladata:	*	*	
Üzemi gyártás-ellenőrzési rendszer alapvizsgálata és folyamatos felügyelete	*	*	
A termék első típusvizsgálata	*		
Szűrőpróbaszerű vizsgálat	*		
CE-jelölés alapja	A gyártó megfelelőségi nyilatkozata a kijelölt tanúsító szervezet által kiadott Megfelelőségi Tanúsítással	A gyártó által az üzemi gyártásellenőrzés tanúsítása alapján kiadott megfelelőségi nyilatkozata	A gyártó által kiadott megfelelőségi nyilatkozata

helyezi az első típusvizsgálat elvégzését, az üzemi gyártásellenőrzés működtetését, felügyeletét, tehát

- SAJÁT MAGA bevizsgálja,
- SAJÁT MAGA megszervezi és végzi a gyártásellenőrzést,
- SAJÁT MAGA kiállítja a szállítói megfelelőségi nyilatkozatot és felhelyezi a CE-jelölést.

Vannak ezért olyan gyártók, akik szakintézetekkel, laboratóriumokkal végeztetik a szabvány szerinti első típusvizsgálatot és gyártásellenőrzési rendszerüket önkéntesen felügyeltetik a megbízhatóság és a bizalom védjegyeként, amelyet feltüntetnek a szállítói megfelelőségi nyilatkozaton is.

Beton térburkoló kő

A beton térburkoló kövek formájának, színének és felületi kialakításának gazdag tárháza révén esztétikus, gazdaságos és tartós burkolatok készíthetők. A felületük lehet antikolt, homokszórt, mosott és hasított jellegű. Alak szerint változatos: négyzetes, négyszögű, sokszögű, egyenes, íves és szabálytalan oldalú, kapcsolódó, kötőhatású, illetve kötőhatás nélküliek lehetnek. Ezekre a termékekre az MSZ EN 1338:2003 „Beton útburkoló elemek. Követelmények és vizsgálati módszerek” termékszabvány vonatkozik.

Beton járdalap

A beton járdalapok terasz, kerti utak, autóbekjárók, terek, valamint ipari funkciójú felületek burkolására alkalmazhatók különböző terhelés esetén eltérő vastagságú elemekkel. Ezekre a termékekre az MSZ EN 1339:2003 „Beton járdalapok. Követelmények és vizsgálati módszerek” termékszabvány vonatkozik.

Beton szegélykő

A szegélykövek a térburkoló kövekből, illetve a gyephezagos elemekből készült burkolatok esztétikus lezárását, szegélyezését biztosítják. Ezekre a termékekre az MSZ EN 1340:2003 „Beton útszegély elemek. Követelmények és vizsgálati módszerek” termékszabvány vonatkozik.

2. A beton térburkoló elemek, járdalapok és szegélykövek vizsgálatai

A termékszabványokban előírt első típusvizsgálathoz szükséges tulajdonságok ellenőrzése:

- külső megjelenés az egyes termékszabványok J melléklete szerint
- alak és méretek az egyes termékszabványok C melléklete szerint
- hasító / hajlítószilárdság, törőerő az egyes termékszabványok F melléklete szerint
- kopásállóság az egyes termékszabványok H melléklete szerint
- csúszási ellenállás (csúszásállóság) az egyes termékszabványok I melléklete szerint
- időjárásállóság (fagyállóság) az egyes termékszabványok D melléklete szerint

Az ÉMI Nonprofit Kft. Anyagtudományi Divízió Mechanikai szakági laboratórium a fenti szabványok vizsgálatait a NAT által akkreditált státuszban végzi.

A beton elemek téli sózása tilos! Amennyiben ilyen jellegű igény merülne fel, a sóállóságot – beépítést megelőzően – külön vizsgálattal kell igazolni. A burkolatoknál fontos az esztétikum, de lényeges, hogy a burkolat fizikai paraméterei is megfeleljenek az igénybevételi és éghajlati kívánalmaknak, valamint fontos a fagyállóság, a nagy szilárdság, olvastósóállóság, kopásállóság. A burkolókövek és járdalapok felülete lehet sima vagy érdes, de minden esetben alkalmasak legyenek nagy kopásállóságú csúszásmentes burkolatok építésére.

OLVASZTÓSÓÁLLÓSÁG VIZSGÁLATA

BETON ÚTBURKOLÓ KŐ HASÍTÓ VIZSGÁLATA

SZÉLESKORONGOS KOPTATÁS

3. Beépítési tapasztalatok és hibák

A térburkolattal szemben alapvető igény, hogy az esztétikus megjelenés mellett botlás, azaz balesetmentes közlekedés feltétele is meglegyen. Ennek feltétele a megfelelően tömörített szivárgó alépitmény, valamint az elemek méretpontossága.

Amennyiben a tervezők, tender kiírók megfelelő, esztétikus, tartós terméket választanak a terméktájékoztatók és a szállítói megfelelési nyilatkozatok alapján, gyakran előfordul, hogy az alépitmény nem megfelelően részletezett, nem megfelelően tömörített, azaz nem felel meg a vonatkozó útügyi előírásoknak, a burkolat nem teljesíti a vele szemben támasztott követelményeket.

De mit ér az esztétikai elszántság a tervezésben,

KÖZTÉRI DÍSZBURKOLAT
NEM MEGFELELŐ ALÉPÍTMÉNNYEL

CSÚSZÁSELLENÁLLÁS MÉRÉS SRT-INGÁVAL

a kivitelezésben, ha rosszul megválasztott vagy alkalmazott kitöltő fuga- és kötőanyagok nem időtállóak. Ezért a kitöltő anyagot is gondosan válasszuk meg. A komplex alkalmazásra tervezett térburkoló anyagok használatával maradandó és esztétikus felületeket kaphatunk. Tapasztalataim alapján elmondható, hogy a beton térburkolatok szakértései során észlelt károk döntő többsége a gyenge minőségű térkövek mechanikai, hidrotechnikai tulajdonságaiból, a kivitelezés során elkövetett hibákhoz nem értésre visszavezethető hibákból ered. A hibák másik csoportja a tervezés során elkövetett hiányosságokra vezethető vissza. Ezért fontos, hogy a gyártók jó minőségű időtálló terméket gyártsanak. A gyártónak tájékoztatni kell a kivitelezőt, felhasználót, hogy terméke hogyan építhető be, hogy magas színvonalú, esztétikus, tartós burkolatok készülhessenek!

A LABORATÓRIUMI FELVÉTELEK AZ ÉMI NONPROFIT KFT.
MECHANIKAI SZAKÁGÁNAK TULAJDONÁT KÉPEZIK.